

Στυλιανός Γ. Γώγος
Οικονομικός Αναλυτής
sgogos@eurobank.gr

Όλγα Κοσμά
Οικονομικός Αναλυτής
okosma@eurobank.gr

Αρκαδία Κωνσταντοπούλου
Βοηθός Ερευνητικής Ομάδας
arkonstantopoulou@eurobank.gr

ΡΗΤΡΑ ΜΗ ΕΥΘΥΝΗΣ

Το έντυπο αυτό εκδόθηκε από την Τράπεζα Eurobank Ergasias A.E. ("Eurobank") και δεν επιτρέπεται να αναπαραχθεί κατά οποιονδήποτε τρόπο από τα πρόσωπα στα οποία αποστέλλεται ή να δοθεί σε οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο. Το έντυπο αυτό δεν αποτελεί προσφορά αγοράς ή πώλησης ούτε πρόσκληση για υποβολή προσφορών αγοράς ή πώλησης των κινητών αξιών που αναφέρονται σε αυτό. Η Eurobank και άλλοι που συνδέονται με αυτήν ενδέχεται να έχουν συμμετοχές και ενδέχεται να πραγματοποιούν συναλλαγές σε κινητές αξίες εταιρειών που αναφέρονται στο παρόν, καθώς επίσης ενδέχεται να παρέχουν ή να επιδιώκουν να παράσχουν υπηρεσίες επενδυτικής τραπεζικής στις εταιρείες αυτές. Οι επενδύσεις που αναλύονται στο έντυπο αυτό μπορεί να είναι ακατάλληλες για επενδυτές, με κριτήρια τους συγκεκριμένους επενδυτικούς στόχους τους και την οικονομική κατάστασή τους. Οι πληροφορίες που περιέχονται στο παρόν έχουν αποκλειστικά ενημερωτικό σκοπό και προέρχονται από πηγές που θεωρούνται αξιόπιστες αλλά δεν έχουν επαληθευτεί από την Eurobank. Οι απόψεις που διατυπώνονται στο παρόν ενδέχεται να μη συμπίπτουν με αυτές οποιουδήποτε μέλους της Eurobank. Καμία δήλωση ή διαβεβαίωση (ρητή ή σιωπηρή) δεν δίδεται όσον αφορά την ακρίβεια, πληρότητα, ορθότητα ή χρονική καταλληλότητα των πληροφοριών ή απόψεων που περιέχονται στο παρόν, οι οποίες μπορούν να αλλάξουν χωρίς προειδοποίηση. Καμία απολύτως ευθύνη, οπωσδήποτε και αν γεννάται, δεν αναλαμβάνεται από την Eurobank ή από τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ή τα στελέχη της ή τους υπαλλήλους της όσον αφορά το περιεχόμενο του παρόντος. Άρθρα, μελέτες, σχόλια κ.λπ. εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις του συντάκτη τους. Ανυπόγραφα σημειώματα θεωρούνται της συντάξεως. Άρθρα, μελέτες, σχόλια κ.λπ. που υπογράφονται από μέλη της συντακτικής επιτροπής, εκφράζουν τις προσωπικές απόψεις του γράφοντα.

Ο μετασχηματισμός του τομέα των κατασκευών συνεχίζεται. Ώθηση στην οικονομία από τον τουρισμό.

- Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛ.ΣΤΑΤ), για τον μήνα Οκτώβριο, η συνολική οικοδομική δραστηριότητα υποχώρησε σε ετήσια βάση κατά -19%.
- Κατά τη διάρκεια της μεγάλης ελληνικής ύφεσης υπήρξε σημαντική συρρίκνωση της οικονομικής δραστηριότητας στον κλάδο των κατασκευών. Το γεγονός αυτό αποτυπώνεται στην πτώση του αριθμού των οικοδομικών αδειών, στη συρρίκνωση του μεριδίου των κατασκευών επί του συνόλου των επενδύσεων, στη μείωση της απασχόλησης και στην πτώση των τιμών των διαμερισμάτων.
- Σε ετησιοποιημένη βάση, από το 1^ο τρίμηνο του 2008 μέχρι και το 3^ο τρίμηνο του 2014, η μείωση των πραγματικών επενδύσεων (πραγματικός ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου) ήταν της τάξης των 42,55 δις ευρώ. Το 60,96% της εν λόγω πτώσης προήλθε από τον τομέα των κατασκευών.
- Το ταξιδιωτικό ισοζύγιο παρουσίασε πλεόνασμα 11.396 εκατ. ευρώ κατά την περίοδο Ιανουαρίου-Νοεμβρίου 2014, σημειώνοντας αύξηση 10,7% έναντι της αντίστοιχης περιόδου του 2013.
- Η αύξηση των ταξιδιωτικών εισπράξεων οφείλεται στην εντυπωσιακή άνοδο των αφίξεων ξένων τουριστών κατά 22,7%, σημειώνοντας τη μεγαλύτερη ετήσια άνοδο κατά την περασμένη δεκαετία.
- Ο τουριστικός κλάδος συμβάλλει άμεσα στην αύξηση του εισοδήματος της χώρας, στη μείωση της ανεργίας και στη βελτίωση του ισοζυγίου πληρωμών, αλλά και έμμεσα μέσω των πολλαπλασιαστικών επιδράσεων που προκαλεί. Σύμφωνα με εκτιμήσεις του ΣΕΤΕ, η συνολική συνεισφορά του τουρισμού στο ελληνικό ΑΕΠ (έμμεση και άμεση) αναμένεται να φτάσει το 20% του ΑΕΠ το 2014, από 15,8% που ήταν το 2011.

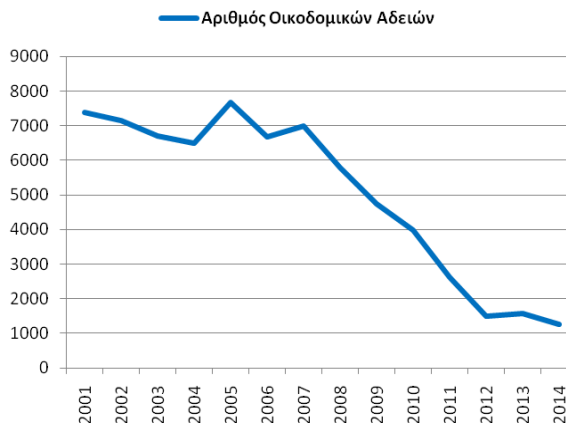

Πηγή: Bloomberg

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛ. ΣΤΑΤ), για τον μήνα Οκτώβριο, η συνολική οικοδομική δραστηριότητα υποχώρησε σε ετήσια βάση κατά -19%. Για τον μήνα Σεπτέμβριο το αντίστοιχο μέγεθος ήταν της τάξης του -11,2%.

Η πτώση της συνολικής οικοδομικής δραστηριότητας (ιδιωτικής και δημόσιας) συνεχίστηκε και για τον μήνα Οκτώβριο. Ο αριθμός των οικοδομικών αδειών μειώθηκε σε ετήσια βάση κατά -19%, ενώ για τον μήνα Σεπτέμβριο το αντίστοιχο μέγεθος ήταν της τάξης του -11,2%. Σε όρους απόλυτων αριθμών, τον Οκτώβριο του 2014 εκδόθηκαν 1.269 οικοδομικές άδειες (βλέπε Σχήμα 1, υποσημείωση (α)), δηλαδή 298 λιγότερες σε σχέση με τον Οκτώβριο του 2013 (1.567). Η περιφέρεια με την μεγαλύτερη πτώση στην έκδοση οικοδομικών αδειών ήταν η Θεσσαλία, -50,9% (από 106 σε 52), ακολούθησε η Αττική, -32,9% (από 346 σε 232), ενώ στα Ιόνια νησιά (+35,9%, από 39 σε 53) και στην Ήπειρο (+9,3%, από 43 σε 47) σημειώθηκε αύξηση.

Σχήμα 1: Συνολική οικοδομική δραστηριότητα Οκτωβρίου

Πηγή: (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ. ΣΤΑΤ), (β) Eurobank Research.

Σημείωση: (α) Σύμφωνα με τον ορισμό που χρησιμοποιεί η ΕΛ. ΣΤΑΤ, η οικοδομική άδεια ορίζεται ως εξής: «Η οικοδομική άδεια αναφέρεται σε όλα τα είδη οικοδομικών αδειών. Δηλαδή τις οικοδομικές άδειες για νέα οικοδομή ή προσθήκη, επισκευή, αναπαλαίωση, κατεδάφιση, περιτοίχιση, νομιμοποίηση, αναθεώρηση και τροποποίηση οικοδομής».

Κατά τη διάρκεια της μεγάλης ελληνικής ύφεσης υπήρξε σημαντική συρρίκνωση της οικονομικής δραστηριότητας στον κλάδο των κατασκευών. Το γεγονός αυτό αποτυπώνεται στην πτώση του αριθμού των οικοδομικών αδειών, στη συρρίκνωση του μεριδίου των κατασκευών επί του συνόλου των επενδύσεων, στη μείωση της απασχόλησης και στην πτώση των τιμών των διαμερισμάτων.

Σήμερα, ύστερα από 6 χρόνια βαθιάς και απότομης πτώσης της ελληνικής οικονομικής δραστηριότητας, είναι ευρέως γνωστό πως ο κλάδος στον οποίο σημειώθηκε ίσως και η μεγαλύτερη συρρίκνωση ήταν αυτός των κατασκευών. Η συγκεκριμένη διαπίστωση αποτυπώνεται ξεκάθαρα στην πορεία των παρακάτω μεταβλητών: (α) Πτώση του αριθμού των οικοδομικών αδειών (βλέπε Σχήμα 1 και Πίνακα 1), (β) Μείωση των επενδύσεων σε κατασκευές (βλέπε Σχήμα 2), (γ) Μείωση της απασχόλησης (βλέπε

Σχήμα 5) και (δ) Πτώση των τιμών των διαμερισμάτων (βλέπε Σχήμα 6).

Για τα 12μηνα Νοεμβρίου-Οκτωβρίου, μεταξύ των ετών 2011-2014, η σωρευτική οικοδομική δραστηριότητα (αριθμός αδειών) στο σύνολο της χώρας μειώθηκε κατά -63,47% (από 38.192 στις 13.951).

Στον Πίνακα 1 παρουσιάζουμε τα απόλυτα μεγέθη του αριθμού των συνολικών οικοδομικών αδειών για το 12μηνο Νοεμβρίου – Οκτωβρίου, από το 2011 μέχρι και το 2014. Η παράθεση των στοιχείων γίνεται τόσο ως προς το σύνολο της χώρας όσο και σε περιφερειακό επίπεδο (13 ελληνικές περιφέρειες). Αναφορικά με το σύνολο της χώρας, από τον Νοέμβριο του 2010 μέχρι και τον Οκτώβριο του 2011 είχαν εκδοθεί 38.192 οικοδομικές άδειες. Το ίδιο μέγεθος για την περίοδο Νοεμβρίου 2013 – Οκτωβρίου 2014, ήταν της τάξης των 13.951 οικοδομικών αδειών. Η προαναφερθείσα πτώση, ισοδυναμεί με μια ποσοστιαία μεταβολή της τάξης του -63,47%. Σε επίπεδο περιφερειών, η μεγαλύτερη ποσοστιαία πτώση σημειώθηκε στην Αττική, δηλαδή από 10.375 οικοδομικές άδειες στις 2.791 (-73,10%), στα Ιόνια Νησιά (-69,08%) και στην Θεσσαλία (-66,37%). Η περιφέρεια με την μικρότερη πτώση των εκδοθέντων οικοδομικών αδειών ήταν αυτή του Νοτίου Αιγαίου. Εκεί σημειώθηκε μείωση των οικοδομικών αδειών από τις 2.163 στις 1.163, δηλαδή πτώση ισοδύναμη με -46,23%.

Πίνακας 1: Συνολική οικοδομική δραστηριότητα (αριθμός αδειών)

	Περίοδος: Νοέμβριος - Οκτώβριος				Δ%
Περιφέρειες	10-11	11-12	12-13	13-14	11-14
Αν. Μακεδονία & Θράκη	1.824	1.224	776	658	-63,93%
Κ. Μακεδονία	5.049	3.601	2.256	1.859	-63,18%
Δ. Μακεδονία	664	493	306	325	-51,05%
Θεσσαλία	2.239	1.616	1.052	753	-66,37%
Ήπειρος	1.212	980	464	510	-57,92%
Ιόνια Νησιά	1.714	1.106	565	530	-69,08%
Δυτική Ελλάδα	3.004	2.094	1.425	1.250	-58,39%
Στερεά Ελλάδα	3.098	2.053	1.324	1.141	-63,17%
Πελοπόννησος	3.437	2.729	1.780	1.511	-56,04%
Αττική	10.375	6.050	3.702	2.791	-73,10%
Βόρειο Αιγαίο	1.185	866	579	455	-61,60%
Νότιο Αιγαίο	2.163	1.826	1.211	1.163	-46,23%
Κρήτη	2.228	1.489	1.058	1.005	-54,89%
Σύνολο Χώρας	38.192	26.127	16.498	13.951	-63,47%

Πηγή: (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ. ΣΤΑΤ), (β) Eurobank Research.

Σημείωση: (α) Η περίοδος Νοέμβριος – Οκτώβριος, 10 – 11, αναφέρεται στο άθροισμα των οικοδομικών αδειών, ιδιωτικών και δημόσιων, από τον Νοέμβριο του 2010 μέχρι και τον Οκτώβριο του 2011, (β) Το γράμμα Δ προσδιορίζει την μεταβολή.

Ένα επιπρόσθετο στοιχείο που αξίζει να σημειωθεί είναι το εξής: Όπως ήδη έχουμε αναφέρει, κατά την διάρκεια της περιόδου 2011-2014 οι ποσοστιαίοι ρυθμοί μεταβολής των οικοδομικών

αδειών στις 13 ελληνικές περιφέρειες μπορεί μεν να ήταν όλοι αρνητικοί, ωστόσο, το απόλυτο μέγεθός τους ήταν διαφορετικό. Για παράδειγμα, η διαφορά ανάμεσα στην περιφέρεια της Αττικής και σε αυτή του Νοτίου Αιγαίου ήταν της τάξης των 26,87 ποσοστιαίων μονάδων (73,10% με 46,23%). Αυτή η διαφοροποίηση είχε ως αποτέλεσμα τα μερίδια των περιφερειών επί του συνόλου των οικοδομικών αδειών να μεταβληθούν. Η μεγαλύτερη αλλαγή έγινε στην περιφέρεια της Αττικής. Για την περίοδο Νοεμβρίου 2010 – Οκτωβρίου 2011, από τις 38.192 οικοδομικές άδειες στο σύνολο της χώρας, το 27,17% ανήκε στην περιφέρεια της Αττικής. Την περίοδο Νοεμβρίου 2013 – Οκτωβρίου 2014, το ίδιο μέγεθος προσέγγισε το 20,01%. Αντίθετη πορεία ακολούθησε η περιφέρεια του Νοτίου Αιγαίου. Εκεί το μερίδιο των οικοδομικών αδειών αυξήθηκε από 5,66% στο 8,34%. Τέλος, στις περιφέρειες της Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης, της Κεντρικής Μακεδονίας, της Στερεάς Ελλάδας και του Βορείου Αιγαίου τα μερίδια παρέμειναν σχεδόν αμετάβλητα, δηλαδή 4,78% και 4,72%, 13,22% και 13,33%, 8,11% και 8,18%, και 3,10% και 3,26%.¹

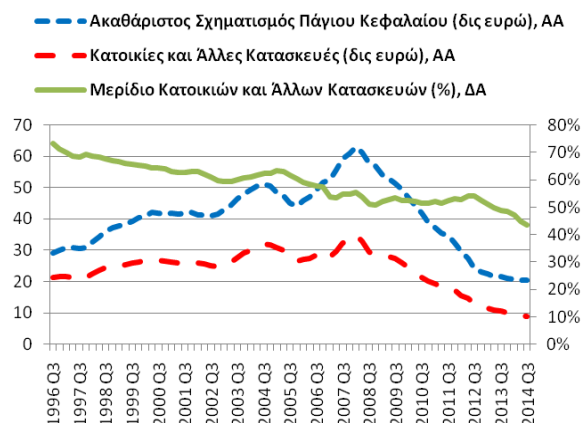
Σε ετησιοποιημένη βάση, από το 1^ο τρίμηνο του 2008 μέχρι και το 3^ο τρίμηνο του 2014, η μείωση των πραγματικών επενδύσεων (πραγματικός ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου) ήταν της τάξης των 42,55 δις ευρώ. Το 60,96% της εν λόγω πτώσης προήλθε από τον τομέα των κατασκευών.

Κατά την διάρκεια της μεγάλης ελληνικής ύφεσης, από όλες τις συνιστώσες του πραγματικού ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕΠ), εκείνη στην οποία σημειώθηκε η μεγαλύτερη πτώση σε όρους ποσοστιαίας μεταβολής ήταν αυτή των πραγματικών επενδύσεων (πραγματικός ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου). Από το 1^ο τρίμηνο του 2008 μέχρι και το 3^ο τρίμηνο του 2014 (ετησιοποιημένα στοιχεία), οι συνολικές επενδύσεις μειώθηκαν από 63,00 δις ευρώ στα 20,40 δις ευρώ, δηλαδή ποσοστιαία μεταβολή της τάξης του 68% (βλέπε Σχήμα 2). Ποία συνιστώσα των συνολικών επενδύσεων κατέχει την μερίδα του λέοντος στην προαναφερθείσα πτώση; Το 60,96% της εν λόγω μεταβολής προήλθε από τον τομέα των κατασκευών.

Στο σημείο αυτό θεωρούμε χρήσιμο να αναφέρουμε τα εξής για την δομή των εθνικών λογαριασμών στον τομέα των επενδύσεων. Ο λογαριασμός του ακαθάριστου σχηματισμού πάγιου κεφαλαίου, δηλαδή των επενδύσεων εκτός της συσσώρευσης (αρνητικής ή θετικής) αποθεμάτων, περιλαμβάνει 6 βασικές κατηγορίες επενδυτικών αγαθών. Αυτές είναι: (α) Κατοικίες, (β) Άλλες

κατασκευές (δηλαδή κατασκευές οι οποίες δεν χρησιμοποιούνται ως κατοικίες), (γ) Αγροτικά Προϊόντα, (δ) Μηχανολογικός εξοπλισμός και οπλικά συστήματα, (ε) Μεταφορικός εξοπλισμός και οπλικά συστήματα και (ζ) Άλλα προϊόντα. Με βάση αυτή την ταξινόμηση, ο τομέας των κατασκευών περιλαμβάνει τις δύο πρώτες κατηγορίες.

Σχήμα 2: Επενδύσεις στον τομέα των κατασκευών (σύνολο)

Πηγή: (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ. ΣΤΑΤ), (β) Eurobank Research.

Σημείωση: (α) Οι αξίες (δισ ευρώ) μετρούνται σε σταθερές τιμές (έτος βάσης 2010) και τα στοιχεία είναι ετησιοποιημένα, (β) Το μερίδιο του τομέα των κατασκευών επί του συνόλου του ακαθάριστου σχηματισμού πάγιου κεφαλαίου, έχει υπολογιστεί με βάση τον λόγο πραγματικών ποσοτήτων. Υπολογίσαμε και τον λόγο των ονομαστικών ποσοτήτων και δεν εντοπίσαμε ουσιαστικές διαφορές. Αυτό σημαίνει ότι ο αποπληθωριστής στον τομέα των κατασκευών είχε παρόμοια ποσοστιαία μεταβολή με εκείνη του αποπληθωριστή του γενικού συνόλου των επενδύσεων.

Όπως αποτυπώνεται ξεκάθαρα στο Σχήμα 2, από το 3^ο τρίμηνο του 1996 μέχρι και το 2^ο τρίμηνο του 2013, το μερίδιο του συνόλου των κατασκευών, δηλαδή κατοικίες και άλλες κατασκευές, επί του συνόλου των επενδύσεων ήταν μεγαλύτερο από το 50%. Στο 3^ο τρίμηνο του 2014 το συγκεκριμένο μερίδιο ήταν της τάξης του 43%.

Επιπρόσθετα, από τα μέσα της δεκαετίας του 90 μέχρι και σήμερα υπήρχε μια τάση μείωσης του μεριδίου των κατασκευών επί του συνόλου των επενδύσεων. Ο προσεκτικός αναγνώστης θα παρατηρήσει ότι η συγκεκριμένη τάση διακόπηκε προσωρινώς κατά την διάρκεια της περιόδου 2002-2004, δηλαδή λίγο πριν τους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας (από 59% στο 63%). Έπειτα συνεχίστηκε η συγκεκριμένη πτωτική πορεία, και για τις υποπεριόδους 2005-2006 και 2012-2014 η αρνητική μεταβολή ήταν πιο έντονη.

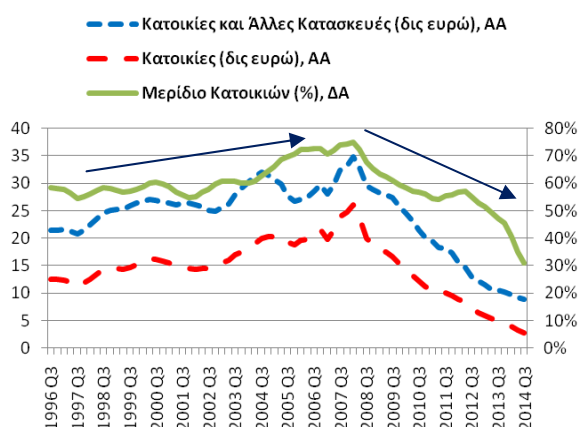
Με τα σημερινά δεδομένα, μια αύξηση του ποσοστιαίου ρυθμού μεταβολής των επενδύσεων στις κατασκευές κατά μια μονάδα (π.χ. από 1% στο 2%) οδηγεί σε αύξηση του αντίστοιχου ρυθμού μεταβολής των συνολικών επενδύσεων κατά 0,43 ποσοστιαίες μονάδες (π.χ. από 1% στο 1,43%).

¹ Τα στοιχεία τα οποία παραθέτουμε στον Πίνακα 1 μας δίνουν την δυνατότητα να γνωρίζουμε προς ποία κατεύθυνση κινήθηκαν τα μερίδια των περιφερειών επί του συνόλου των οικοδομικών αδειών. Το μόνο που έχουμε να κάνουμε είναι να συγκρίνουμε τον ποσοστιαίο ρυθμό μεταβολής των οικοδομικών αδειών σε κάθε περιφέρεια με εκείνον στο σύνολο της χώρας. Αν ο πρώτος είναι μεγαλύτερος (μικρότερος) από τον δεύτερο (όχι σε απόλυτα μεγέθη) τότε το συγκεκριμένο μερίδιο θα έχει αυξηθεί (μειωθεί). Για παράδειγμα στην περιφέρεια της Αττικής τα στοιχεία είχαν ως εξής: -73,10% < -63,47%, συνεπώς το μερίδιο μειώθηκε. Αντίθετα στην περιφέρεια της Κρήτης, όπου τα στοιχεία ήταν -54,89% > -63,47%, το μερίδιο αυξήθηκε.

Μέχρι και την αρχή της μεγάλης ελληνικής ύφεσης, οι επενδύσεις στις κατοικίες αποτελούσαν το 75% των επενδύσεων σε κατασκευές. Στο 3^ο τρίμηνο του 2014 το αντίστοιχο μέγεθος είναι της τάξης του 31%.

Στο Σχήμα 3 και στο Σχήμα 4 παρουσιάζουμε την πορεία των δύο συνιστωσών των επενδύσεων σε κατασκευές από το 1996 μέχρι και σήμερα. Είναι φανερό ότι από το 2002 και έπειτα ο ποσοστιαίος ρυθμός μεταβολής των επενδύσεων σε κατοικίες και σε άλλες κατασκευές δεν ήταν παρόμοιος. Μέχρι και το τέλος του 2007 η δαπάνη για κατοικίες αυξανόταν με υψηλότερους ρυθμούς σε σχέση με την δαπάνη για άλλες κατασκευές. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση του μεριδίου των κατοικιών επί του συνόλου των επενδύσεων στις κατασκευές (από 58% στο 75%).

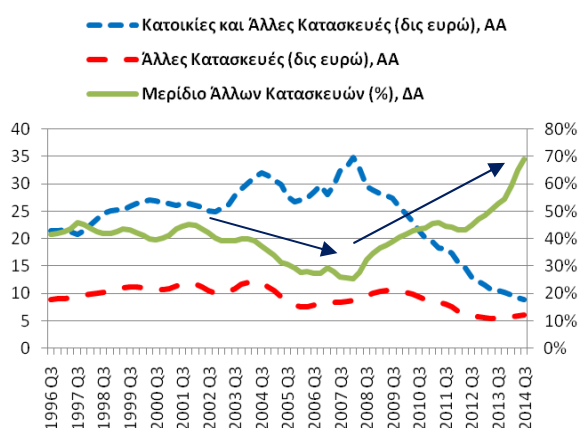
Σχήμα 3: Επενδύσεις στον τομέα των κατασκευών (κατοικίες)

Πηγή: (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ. ΣΤΑΤ), (β) Eurobank Research.

Σημείωση: (α) Παρόμοιες σημειώσεις με το Σχήμα 2.

Σχήμα 4: Επενδύσεις στον τομέα των κατασκευών (άλλες κατασκευές)

Πηγή: (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ. ΣΤΑΤ), (β) Eurobank Research.

Σημείωση: (α) Παρόμοιες σημειώσεις με το Σχήμα 2.

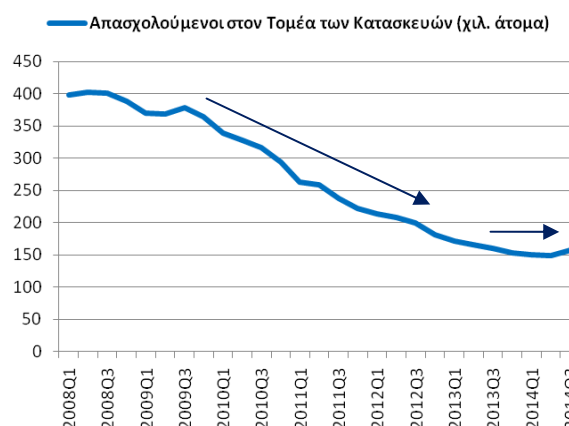
Η συγκεκριμένη πορεία αντιστράφηκε στις αρχές του 2008 και στο 3^ο τρίμηνο του 2014 για κάθε ευρώ δαπάνης επενδύσεων για κατασκευές το 31% προορίζονταν για κατοικίες και το υπόλοιπο 69% για άλλες κατασκευές (π.χ. κτίρια επιχειρήσεων). Συνεπώς, παρατηρούμε πως στον τομέα των κατασκευών ο κλάδος ο

οποίος υπέστη την μεγαλύτερη συρρίκνωση σε όρους οικονομικής δραστηριότητας ήταν αυτός των κατοικιών. Η δαπάνη για κατοικίες μειώθηκε κατά 23,29 δισ. ευρώ.

Άλλο ένα στοιχείο το οποίο σηματοδοτεί την συρρίκνωση του κλάδου των κατασκευών στη χώρα μας είναι η μείωση της απασχόλησης (στο συγκεκριμένο κλάδο) και η πτώση των τιμών των διαμερισμάτων.

Τα τελευταία έξι χρόνια η μείωση της δαπάνης για κατασκευές (μειωμένη ζήτηση) στην ελληνική οικονομία είχε ως αποτέλεσμα να μειωθεί η απασχόληση (βλέπε Σχήμα 5) στον συγκεκριμένο κλάδο και να μειωθούν οι τιμές των διαμερισμάτων (βλέπε Σχήμα 6). Στο πεδίο της απασχόλησης η πραγματοποιηθείσα πτώση προσεγγίζει τα 250 χιλιάδες άτομα ενώ στο πεδίο των τιμών η συσσωρευμένη μείωση είναι της τάξης του 36%. Τα δύο αυτά στοιχεία αποτελούν αρνητικά αποτελέσματα πλούτου τα οποία επηρεάζουν αρνητικά τη ζήτηση.

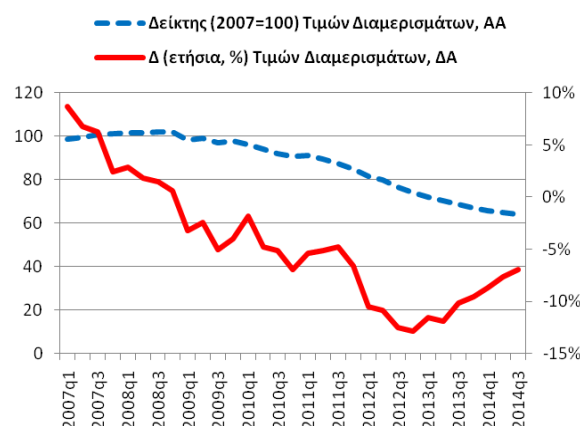
Σχήμα 5: Απασχόληση στον Τομέα των Κατασκευών (χιλ. άτομα)

Πηγή: (α) Ευρωπαϊκή Στατιστική Αρχή (Eurostat), (β) Eurobank Research.

Σημείωση: (α) Οι απασχολούμενοι ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα των 15 μέχρι 74 ετών, (β) Ο διαχωρισμός του τομέα των κατασκευών από τους υπόλοιπους παραγωγικούς τομείς της οικονομίας έχει γίνει με βάση το σύστημα ταξινόμησης δραστηριοτήτων Nace Rev 2.

Σχήμα 6: Δείκτης Τιμών Διαμερισμάτων

Πηγή: (α) Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ), (β) Eurobank Research.

Οι προσδοκίες, ο ρυθμός οικονομικής μεγέθυνσης, οι χρηματοοικονομικές πιστώσεις και η φορολογία αποτελούν σημαντικούς παράγοντες για την άνοδο και την πτώση του κλάδου των κατασκευών.

Από τα μέσα της δεκαετίας του 90 μέχρι και το τέλος του 2007 η αύξηση των εισοδημάτων (υψηλοί ρυθμοί οικονομικής μεγέθυνσης) παράλληλα με την έντονη πιστωτική επέκταση επηρέασαν σε σημαντικό βαθμό τον τομέα των κατασκευών. Ωστόσο, εξίσου σημαντικό ρόλο έπαιξε και η διαμόρφωση θετικών προσδοκιών, τόσο από την πλευρά των νοικοκυριών όσο και από την πλευρά των επιχειρήσεων, για την εξέλιξη της οικονομικής δραστηριότητας στην ελληνική οικονομία. Τα δεδομένα είχαν ως εξής: (α) Προοπτική εντάξεως της χώρας στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση (ONE), (β) Οικονομικό περιβάλλον χαμηλού κόστους χρηματοδότησης, (γ) Διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας του 2004 και (δ) Ευνοϊκό διεθνές οικονομικό περιβάλλον. Από τις αρχές του 2008 και έπειτα το κλίμα αντιστράφηκε. Υπήρξε μεγάλη πτώση των χρηματοοικονομικών πιστώσεων, αύξηση της φορολογίας (ιδίως στις κατοικίες), χειροτέρευση των προσδοκιών για την πορεία της ελληνικής οικονομίας και με δεδομένη την υπερπροσφορά (κληρονομιά του παρελθόντος) στον τομέα των κατοικιών, ο κατασκευαστικός κλάδος γνώρισε μεγάλη συρρίκνωση.

Το 3^ο τρίμηνο του 2014 σε σύγκριση με το 3^ο τρίμηνο του 2013 οι τιμές των κατοικιών αυξήθηκαν πάνω από 0,5% στη ζώνη του ευρώ και πάνω από 2,3% στην ΕΕ

Η Eurostat δημοσίευσε στις 21 Ιανουαρίου 2015 τα στοιχεία σχετικά με τις τιμές των κατοικιών και σημειώνει ότι το τρίτο τρίμηνο του 2014 σε σύγκριση με το τρίτο τρίμηνο του 2013, οι τιμές ενισχύθηκαν πάνω από 0,5% στη ζώνη του ευρώ και πάνω από 2,3% στην ΕΕ. Σε σύγκριση με το δεύτερο τρίμηνο του 2014, οι τιμές των κατοικιών αυξήθηκαν κατά 0,6% στη ζώνη του ευρώ και κατά 1,1% στην ΕΕ το τρίτο τρίμηνο του 2014.

Επιπρόσθετα, μεταξύ των κρατών μελών οι υψηλότερες ετήσιες αυξήσεις στις τιμές των κατοικιών κατά το τρίτο τρίμηνο του 2014, καταγράφηκαν στην Ιρλανδία (15,0%), την Εσθονία (13,2%), τη Λετονία (11,7%), το Ηνωμένο Βασίλειο (11,7%), στη Σουηδία (10,3%) και τη Λιθουανία (10,1%) και οι μεγαλύτερες μειώσεις στη Σλοβενία (-5,4%), την Ιταλία (-3,8%) και την Ρουμανία (-2,3%).

Οι μεγαλύτερες τριμηνιαίες αυξήσεις καταγράφηκαν στην Ιρλανδία (6,2%), την Λετονία (4,9%) και την Κροατία (4,7%). Κατά την ίδια περίοδο, οι μεγαλύτερες μειώσεις πραγματοποιήθηκαν στη Σλοβενία (-1,1%), τη Ρουμανία και τη Μάλτα (και οι δύο -0,9%).

Το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών για τον μήνα Νοέμβριο ήταν ελλειμματικό και διαμορφώθηκε στα -996,7 εκ. ευρώ. Σε ετησιοποιημένη βάση το συγκεκριμένο ισοζύγιο παρουσιάζει πλεόνασμα ίσο με 2,28 δις ευρώ (2,53 δις ευρώ τον Οκτώβριο).

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος, για τον Νοέμβριο του 2014 το έλλειμμα τρεχουσών συναλλαγών διαμορφώθηκε στα -996,7 δις ευρώ. Σε σχέση με τον Νοέμβριο του 2013 υπήρξε διεύρυνση του ελλείμματος κατά 243,8 εκ. ευρώ.

Σε ετησιοποιημένη βάση, δηλαδή άθροισμα 12 μηνών, το Νοέμβριο του 2014 το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών παρουσίασε πλεόνασμα της τάξης των 2,28 δις ευρώ. Το αντίστοιχο μέγεθος τον Νοέμβριο του 2013 ήταν της τάξης των 850 εκ. ευρώ.

Στα επί μέρους ισοζύγια, δηλαδή στο εμπορικό, στο υπηρεσιών, στο εισοδημάτων και στο τρεχουσών μεταβιβάσεων τα στοιχεία έχουν ως εξής: Στο εμπορικό ισοζύγιο παρατηρήθηκε αύξηση του ελλείμματος κατά 10 εκ. ευρώ. Το μέγεθος αυτό προήλθε κυρίως από την αύξηση του ελλείμματος του ισοζυγίου των καυσίμων κατά 104,3 εκ. ευρώ και της μείωσης του ελλείμματος των πλοίων κατά 94,4 εκ. ευρώ. Στον τομέα των υπηρεσιών το πλεόνασμα διαμορφώθηκε στα 764,3 εκ. ευρώ, ενισχυμένο κατά 127,5 εκ. ευρώ σε σχέση με τον Νοέμβριο του 2013. Στις υπηρεσίες όλα τα επί μέρους πλεονασματικά ισοζύγια παρουσίασαν αύξηση, δηλαδή το ταξιδιωτικό (+39,3 εκ. ευρώ), το μεταφορών (+82,2 εκ. ευρώ) και το λοιπών υπηρεσιών (+5,9 εκ. ευρώ). Τέλος, τα ισοζύγια των εισοδημάτων και των τρεχουσών μεταβιβάσεων παρουσίασαν ελλείμματα της τάξης των -329,9 εκ. ευρώ και -61,8 εκ. ευρώ αντίστοιχα. Το μεν πρώτο διευρύνθηκε σε σχέση με τον Νοέμβριο του 2013 κατά 62,9 εκ. ευρώ το δε δεύτερο κατά 298,4 εκ. ευρώ (από πλεονασματικό μετατράπηκε σε ελλειμματικό).

Πίνακας 2: Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών Νοεμβρίου

	εκατομμύρια ευρώ		Άθροισμα 12μην. δς ευρώ	
	2013	2014	2013	2014
Τρεχουσών Συναλλαγών	-752,9	-996,7	0,85	2,28
<u>Εμπορικό</u>	-1.359,3	-1.369,3	-16,89	-18,15
Καυσίμων	-584,9	-689,2	-7,80	-7,88
Πλοίων	-124,8	-30,4	-1,41	-2,10
Χωρίς Καύσιμα και Πλοία	-649,6	-649,7	-7,67	-8,17
<u>Υπηρεσιών</u>	636,8	764,3	16,81	19,77
Ταξιδιωτικό	68,7	108,0	10,28	11,42
Μεταφορών	530,2	612,4	6,44	7,83
Λοιπών Υπηρεσιών	37,9	43,8	0,09	0,52
<u>Εισοδημάτων</u>	-267,0	-329,9	-2,95	-2,76
Αμοιβών και Μισθών	-15,6	-28,3	-0,24	-0,26
Τόκων, Μερισμάτων & Κερδών	-251,4	-301,6	2,71	-2,50
<u>Τρεχουσών Μεταβιβάσεων</u>	236,6	-61,8	3,89	3,42
Γενικής Κυβέρνησης	206,5	-97,6	3,42	3,1
Λοιπών Τομέων	30	35,8	0,47	0,32

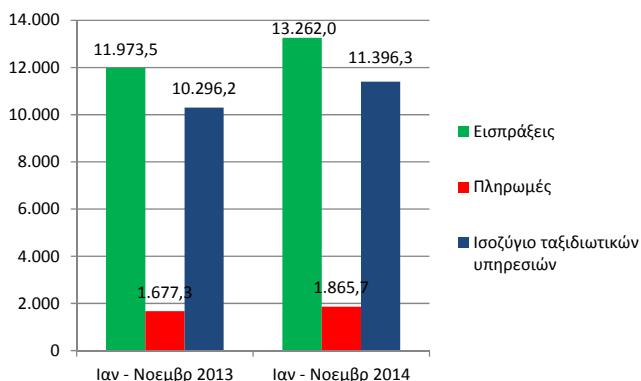
Πηγή: (α) Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ), (β) Eurobank Research.

Σημείωση: (α) Το άθροισμα 12 μηνών προσδιορίζει την περίοδο Δεκεμβρίου – Νοεμβρίου (ετησιοποίηση των στοιχείων).

Το ταξιδιωτικό ισοζύγιο παρουσίασε πλεόνασμα 11.396 εκατ. ευρώ κατά την περίοδο Ιανουαρίου-Νοεμβρίου 2014, σημειώνοντας αύξηση της τάξεως του 10,7% έναντι της αντίστοιχης περιόδου του 2013.

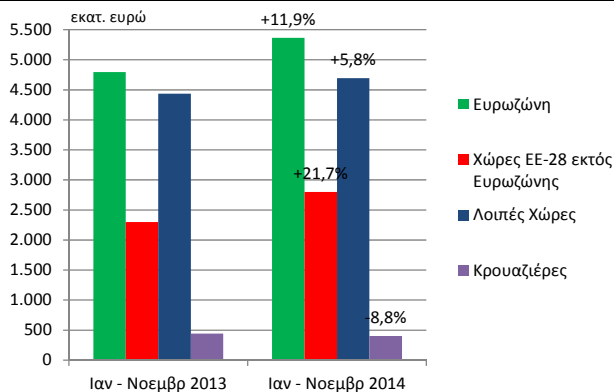
Κατά τους έντεκα μήνες του 2014 (Ιανουάριος - Νοέμβριος 2014), το ταξιδιωτικό ισοζύγιο παρουσίασε πλεόνασμα 11.396 εκατ. ευρώ, σημειώνοντας αύξηση της τάξεως του 10,7% έναντι της αντίστοιχης περιόδου του 2013 (Ιανουάριος - Νοέμβριος 2013, πλεόνασμα 10.296 εκατ. ευρώ). Η αύξηση αυτή ήταν κυρίως αποτέλεσμα της αύξησης των ταξιδιωτικών εισπράξεων κατά 1.289 εκατ. ευρώ (+10,8%), η οποία εν μέρει αντισταθμίστηκε από την ταυτόχρονη αύξηση των ταξιδιωτικών πληρωμών κατά 188 εκατ. ευρώ (+11,2%). Η αύξηση των ταξιδιωτικών εισπράξεων κατά 1.289 εκατ. ευρώ οφείλεται στην αύξηση των αφίξεων ξένων τουριστών κατά 22,7%, δεδομένου ότι η μέση δαπάνη ανά ταξίδι μειώθηκε από 658,2 ευρώ στα 598,1 ευρώ (-9,1%). Μάλιστα, οι αφίξεις ξένων τουριστών φαίνεται πως το 2014 σημείωσαν τη μεγαλύτερη ετήσια άνοδο την περασμένη δεκαετία, με τους ξένους τουρίστες να φτάνουν τους 21.497 χιλιάδες από 13.313 χιλιάδες το 2004. Η συνεισφορά των καθαρών εισπράξεων από την παροχή ταξιδιωτικών υπηρεσιών στο σύνολο των καθαρών εισπράξεων από υπηρεσίες ανήλθε στο 59,5%, αντισταθμίζοντας το 67,7% του ελλείμματος του εμπορικού ισοζυγίου (Σχήμα 7).

Σχήμα 7: Ταξιδιωτικό Ισοζύγιο

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος.

Σχήμα 8: Ταξιδιωτικές Εισπράξεις ανά Προορισμό

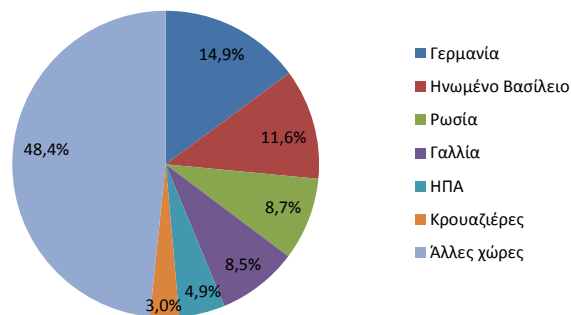

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος.

Οι ταξιδιωτικές εισπράξεις αυξήθηκαν κατά 10,8% κατά την περίοδο Ιανουαρίου-Νοεμβρίου 2014 σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2013, με τις χώρες της ΕΕ εκτός ευρωζώνης να σημειώνουν τη μεγαλύτερη άνοδο.

Το μεγαλύτερο μέρος των ταξιδιωτικών εισπράξεων προέρχεται από κατοίκους των χωρών της ΕΕ των 28, καλύπτοντας το 61,6% του συνόλου των εισπράξεων (Σχήμα 8). Επομένως, η αύξηση των συνολικών εισπράξεων στα 13.262 εκατ. ευρώ την περίοδο Ιανουαρίου - Νοεμβρίου 2014 από 11.974 εκατ. ευρώ την αντίστοιχη περίοδο του 2013 οφείλεται κατά κύριο λόγο στην αύξηση των εισπράξεων από κατοίκους των χωρών της ΕΕ των 28 κατά 15,1% (από 7.095 στα 8.164 εκατ. ευρώ). Οι εισπράξεις από κατοίκους των λοιπών χωρών εκτός της ΕΕ που αποτελούν το 35,4% των συνολικών εισπράξεων αυξήθηκαν κατά 5,8% (από 4.435 στα 4.694 εκατ. ευρώ).

Σχήμα 9: Κατανομή ταξιδιωτικών εισπράξεων ανά χώρα προέλευσης

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος.

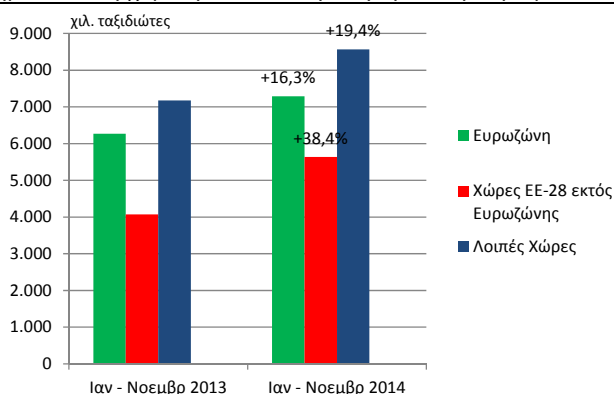
Πιο συγκεκριμένα, οι εισπράξεις από χώρες της ζώνης του ευρώ αυξήθηκαν από 4.796 στα 5.364 εκατ. ευρώ (+11,9%), με τη Γερμανία και τη Γαλλία να αποτελούν τις σημαντικότερες χώρες προέλευσης ταξιδιωτών προς τη χώρα μας (Σχήμα 9). Αναλυτικότερα, οι εισπράξεις από τη Γερμανία που αποτελούν το 37% των εισπράξεων από χώρες της Ευρωζώνης και το 15% των συνολικών ταξιδιωτικών εισπράξεων αυξήθηκαν κατά 4,7% (από 1.885 στα 1.975 εκατ. ευρώ), και οι εισπράξεις από Γαλλία που αποτελούν το 21% των εισπράξεων από χώρες της Ευρωζώνης και το 8,5% των συνολικών ταξιδιωτικών εισπράξεων αυξήθηκαν σημαντικά κατά 25,1% (από 900 στα 1.125 εκατ. ευρώ). Όσον αφορά χώρες τις ΕΕ εκτός ζώνης του ευρώ, η σημαντικότερη χώρα προέλευσης τουριστών είναι το Ηνωμένο Βασίλειο, οι εισπράξεις από το οποίο έφτασαν τα 1.543 εκατ. ευρώ από 1.340 (+15,1%), καλύπτοντας το 11,6% του συνόλου των ταξιδιωτικών εισπράξεων. Από τις χώρες εκτός της ΕΕ των 28, το μεγαλύτερο μέρος καταλαμβάνει η Ρωσία (24,7% των εισπράξεων από λοιπές χώρες εκτός ΕΕ και 8,7% του συνόλου των εισπράξεων), οι εισπράξεις από την οποία μειώθηκαν κατά 13,2% (από 1.333 σε 1.158 εκατ. ευρώ). Η μείωση των ταξιδιωτικών εισπράξεων από τη Ρωσία κατά το 2014 σε σχέση με το 2013 οφείλεται στην ουκρανική κρίση και τα προβλήματα της ρωσικής οικονομίας μετά τις κυρώσεις της Δύσης. Άλλωστε, κατά την προηγούμενη περίοδο Ιανουαρίου - Νοεμβρίου 2013 οι εισπράξεις από ρώσους

τουρίστες στην Ελλάδα σημείωσαν εντυπωσιακή άνοδο κατά 41,7% σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2012.

Οι αφίξεις ξένων τουριστών στην Ελλάδα κατά την περίοδο Ιανουαρίου-Νοεμβρίου 2014 σημείωσαν τη μεγαλύτερη άνοδο κατά την περασμένη δεκαετία (+22,7%).

Η αύξηση της εισερχόμενης ταξιδιωτικής κίνησης την περίοδο Ιανουαρίου – Νοεμβρίου 2014 κατά 22,7% σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2013 (από 17.517 χιλ. ταξιδιώτες στις 21.497 χιλ. ταξιδιώτες) οφείλεται τόσο στην ταξιδιωτική κίνηση από χώρες της ΕΕ των 28 (με ποσοστό συμμετοχής 60,1% επί του συνόλου) όσο και οι λοιπές χώρες εκτός της ΕΕ των 28 (με ποσοστό συμμετοχής 39,9% επί του συνόλου). Πιο αναλυτικά, η ταξιδιωτική κίνηση από τις χώρες της ΕΕ των 28 αυξήθηκε κατά 25,0% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2013, με τη Γερμανία και τη Γαλλία να εμφανίζουν αύξηση κατά 8,3% και 27,0%, αντίστοιχα. Ενώ οι ξένοι τουρίστες από τις χώρες της Ευρωζώνης κατέχουν μεγαλύτερο ποσοστό όσον αφορά την ταξιδιωτική κίνηση (33,9% επί του συνολικής ταξιδιωτικής κίνησης) από ότι οι χώρες της ΕΕ εκτός ευρώ (26,2%), η αύξηση της ταξιδιωτικής κίνησης από χώρες της ΕΕ εκτός ευρώ ήταν πολύ μεγαλύτερη (+38,4%) από ότι η αύξηση της ταξιδιωτικής κίνησης από χώρες της ευρωζώνης (+16,3%). Οι τουριστικές αφίξεις από άλλες χώρες αυξήθηκαν κατά 19,4% σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2013, με τις ΗΠΑ να σημειώνουν την μεγαλύτερη άνοδο κατά 27,8%. Πτώση κατά 7,7% σημείωσαν οι αφίξεις από ρώσους τουρίστες κατά την περίοδο Ιανουαρίου – Νοεμβρίου 2014 σε σχέση με το 2013 λόγω της κρίσης στην Ουκρανία και των προβλημάτων στη Ρωσία, μετά από μία σημαντική αύξηση της τάξεως του 54,7% κατά την περίοδο Ιανουαρίου – Νοεμβρίου 2013 σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2012 (Σχήμα 10).

Σχήμα 10: Εισερχόμενη Ταξιδιωτική Κίνηση ανά Προορισμό

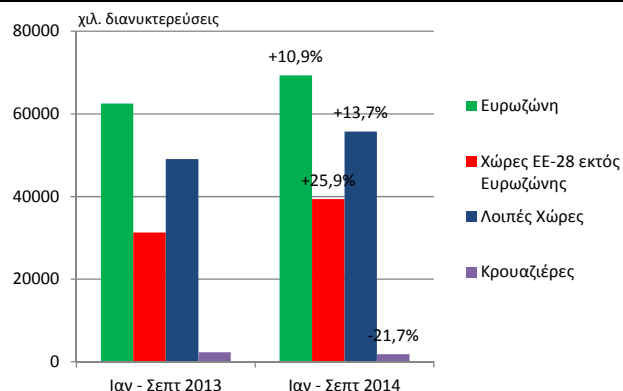
Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος.

Διανυκτερεύσεις ξένων τουριστών στην Ελλάδα ανά χώρα προέλευσης²

Οι διανυκτερεύσεις ταξιδιωτών στην Ελλάδα αυξήθηκαν στις 166.232 χιλ. την περίοδο Ιανουαρίου - Σεπτεμβρίου 2014 από 145.110 χιλ. την περίοδο Ιανουαρίου - Σεπτεμβρίου 2013,

σημειώνοντας αύξηση κατά 14,6%. Οι διανυκτερεύσεις από κατοίκους των χωρών της ΕΕ των 28 αυξήθηκαν κατά 15,9%, και οι διανυκτερεύσεις από κατοίκους από χώρες εκτός ΕΕ-28 αυξήθηκαν κατά 13,7%. Εντός της κατηγορίας των ταξιδιωτών των χωρών της ΕΕ-28, η μεγαλύτερη άνοδος στις διανυκτερεύσεις παρατηρήθηκε στη Γαλλία (+27,4%) και έπειτα το Βέλγιο (+15,1%). Από τις χώρες της ΕΕ των 28 εκτός ευρωζώνης, οι διανυκτερεύσεις από κατοίκους του Ηνωμένου Βασιλείου αυξήθηκαν κατά 10,3%, ενώ από τις υπόλοιπες χώρες εκτός ΕΕ ξεχωρίζουν οι διανυκτερεύσεις από αμερικανούς τουρίστες, οι οποίες αυξήθηκαν κατά 23,8% (Σχήμα 11).

Σχήμα 11: Διανυκτερεύσεις ταξιδιωτών στην Ελλάδα ανά Προορισμό

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος.

Ο τουρισμός συμβάλει καθοριστικά στην έξοδο της ελληνικής οικονομίας από την κρίση

Η συνεισφορά του τουρισμού στην οικονομία βαίνει αυξανόμενη. Μάλιστα, ο κλάδος του τουρισμού έφτασε να συνεισφέρει στην παγκόσμια οικονομία το 9% του παγκόσμιου ΑΕΠ κατά το 2012, καθώς και το 10% της συνολικής απασχόλησης.³ Το 2012 οι τουριστικές αφίξεις ξεπέρασαν το 1 δισ. παγκοσμίως, σημειώνοντας αύξηση κατά 4,0% σε σχέση με το 2011 (39 εκατ. περισσότερες αφίξεις σε σχέση με τις αφίξεις του 2011). Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού προβλέπει μέσο ετήσιο ρυθμό αύξησης των διεθνών τουριστικών αφίξεων της τάξης του 4,1% με ορίζοντα το 2020, με τις διεθνείς αφίξεις να ξεπερνούν το 1,5 δις ταξιδιωτών έως τότε. Ειδικότερα, ο κλάδος του τουρισμού αποτελεί πολύ σημαντικό παράγοντα για την οικονομική ανάπτυξη της χώρας. Ο ισχυρός τουριστικός τομέας συμβάλλει άμεσα στην αύξηση του εθνικού εισοδήματος της χώρας, στην καταπολέμηση της ανεργίας και στη βελτίωση του ισοζυγίου πληρωμών, αλλά και έμμεσα μέσω των θετικών πολλαπλασιαστικών επιδράσεων που προκαλεί στους υπόλοιπους κλάδους της οικονομίας. Όσον αφορά την Ελλάδα, τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία στο Σύνδεσμο Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΣΕΤΕ) επιβεβαιώνουν τη μεγάλη συμβολή της τουριστικής οικονομίας στο ΑΕΠ της Ελλάδας που έφτασε το

² Τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία για τις διανυκτερεύσεις ταξιδιωτών στην Ελλάδα αφορούν το διάστημα Ιανουαρίου – Σεπτεμβρίου 2014.

³ Ινστιτούτο Τουριστικών Ερευνών και Προβλέψεων, «Εξελίξεις στον Τουρισμό και στα Βασικά Μεγέθη της Ελληνικής Ξενοδοχίας το 2012», Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδος.

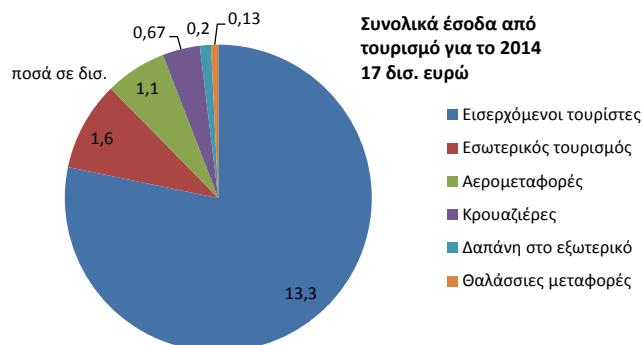
16,3% το 2013, ενώ η συνολική απασχόληση στην τουριστική οικονομία (657.100 θέσεις εργασίας) αντιστοιχεί στο 18,2% των απασχολούμενων.

Ο ελληνικός τουρισμός καταγράφει ικανοποιητικές επιδόσεις σε σχέση με τις υπόλοιπες χώρες του κόσμου, αποδεικνύοντας την ανταγωνιστικότητα του ελληνικού τουριστικού τομέα σε παγκόσμιο επίπεδο. Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία του Παγκόσμιου Οργανισμού Τουρισμού (WTO), η Ελλάδα βρισκόταν στην 17η θέση σε επίπεδο διεθνών αφίξεων και στην 23η θέση σε επίπεδο εσόδων το 2012. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με το Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ (WEF) για το έτος 2013, η χώρα μας καταλαμβάνει την 32η θέση μεταξύ 140 χωρών στο Δείκτη Ταξιδιωτικής και Τουριστικής Ανταγωνιστικότητας, ενώ στο Γενικό Δείκτη Ανταγωνιστικότητας καταλαμβάνει μόλις την 96^η θέση.

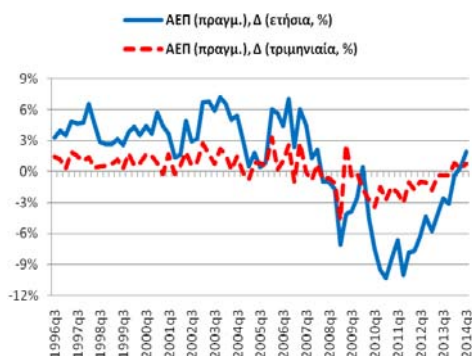
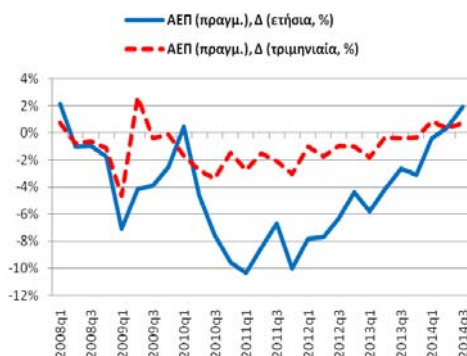
Ο τουριστικός τομέας συμβάλει σημαντικά και στην έξοδο της ελληνικής οικονομίας από την κρίση, γεγονός που είναι εμφανές τόσο στις εξωτερικές συναλλαγές όσο και στη συνολική συνεισφορά του τουρισμού στο ελληνικό ΑΕΠ. Πιο συγκεκριμένα, τα τελευταία στοιχεία του Προσωρινού Ισοζυγίου Εξωτερικών Συναλλαγών για το ενδεκάμηνο Ιανουαρίου - Νοεμβρίου του 2014 επιβεβαιώνουν πως οι εισπράξεις από τον τουρισμό έφθασαν το 26% της συνολικής εξαγωγικής δραστηριότητας σε αγαθά και υπηρεσίες, ενώ το πλεόνασμα του τουριστικού ισοζυγίου πληρωμών φτάνει το 68% του ελλείμματος του εμπορικού ισοζυγίου.

Σύμφωνα με εκτιμήσεις που παρουσιάστηκαν στο 13ο συνέδριο του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΣΕΤΕ) τον Οκτώβριο του 2014, τα έσοδα του τουρισμού αναμένεται να κυμανθούν στα 17 δισ. ευρώ, ήτοι 9,3% του ΑΕΠ, συνυπολογιζόμενων πρόσθετων εσόδων από τις αερομεταφορές, τις θαλάσσιες μεταφορές, τις κρουαζιέρες και τον εσωτερικό τουρισμό (Σχήμα 12). Ωστόσο, αν υπολογιστούν οι πολλαπλασιαστικές επιδράσεις του τουρισμού στους υπόλοιπους τομείς της οικονομίας (δηλαδή εκτός από τους υπο-κλάδους των καταλυμάτων και της εστίασης και όλο το εύρος της οικονομικής δραστηριότητας που σχετίζεται με τον τουρισμό όπως κλάδοι μεταφορών αναψυχής, ταξιδιωτικών πρακτορείων, εταιριών ενοικίασης αυτοκινήτων, λιανικό εμπόριο κ.ά.), η συνολική συνεισφορά του τουρισμού στο ελληνικό ΑΕΠ (έμμεση και άμεση) αναμένεται να φτάσει το 20% του ΑΕΠ συνολικά για το έτος 2014, από 15,8% που ήταν το 2011.

Σχήμα 12: Κατανομή εσόδων από τουρισμό, εκτίμηση για το 2014

Πηγή: ΣΕΤΕ.

Πίνακας Α1: Βασικά Μακροοικονομικά Μεγέθη της Ελληνικής Οικονομίας**Μεταβλητή:** Πραγματικό ΑΕΠ, μεταβολές (%), μη εποχ. προσαρμ. για γον%, εποχ. προσαρμ. για qoq%Για το **3^ο τρίμηνο (2014)** ο ρυθμός οικονομικής μεγέθυνσης ήταν της τάξης του **1,92%** (0,41%, 2014q2).Η αντίστοιχη **τριμηνιαία % μεταβολή** ήταν της τάξης του **0,75%** (0,36%, 2014q2).**Συνολική Περίοδος: 1996q3–2014q3****Υποπερίοδος: 2008q1–2014q3****Βασικά Στατιστικά Στοιχεία**
Πραγμ. ΑΕΠ Δ (ετήσια, %)

Περίοδος: 1996q3 – 2014q3

Στοιχεία: Τριμηνιαία

Μέσος Όρος: 0,95%

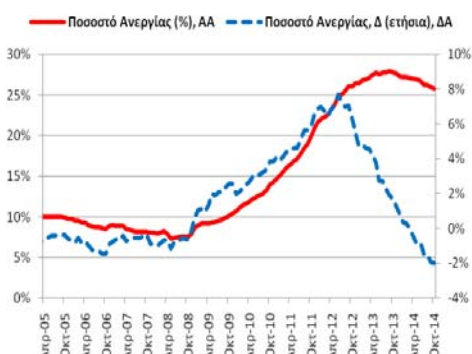
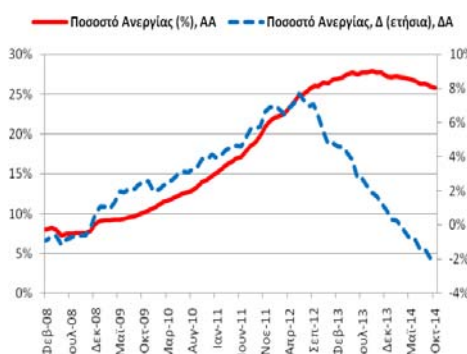
Διάμεσος: 2,64%

Μέγιστο: 7,24% (2003q4)

Ελάχιστο: -10,37% (2011q1)

Σημείωση: Δ = μεταβολή**Δημοσίευση:** 28/11/2014**Επομ. δημ.:** 13/2/2015**Μεταβλητή:** Ποσοστό Ανεργίας (εποχικά προσαρμοσμένα στοιχεία)

Για τον μήνα **Οκτώβριο (2014)** το ποσοστό της **ανεργίας** διαμορφώθηκε στο **25,78%** (26,02%, 9/2014) και η αντίστοιχη **ετήσια μεταβολή** ήταν στις **-1,98 ΠΜ** (-1,93 ΠΜ, 9/2014). Ο αριθμός των **απασχολούμενων** ανέρχεται στα **3,585 εκ.** άτομα (3,512 εκ., 10/2013) ενώ ο αριθμός των **ανέργων** ανέρχεται στα **1,245 εκ.** άτομα (1,349 εκ., 10/2013).

Συνολική Περίοδος: 4/2005–10/2014**Υποπερίοδος: 2/2008–10/2014****Βασικά Στατιστικά Στοιχεία**
Ποσοστό Ανεργίας

Περίοδος: 4/2005 - 10/2014

Στοιχεία: Μηνιαία

Μέσος Όρος: 15,36%

Διάμεσος: 11,12%

Μέγιστο: 27,95% (9/2013)

Ελάχιστο: 7,27% (5/2008)

Σημείωση: Δ = μεταβολή,

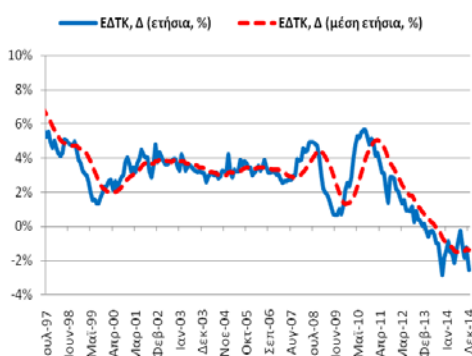
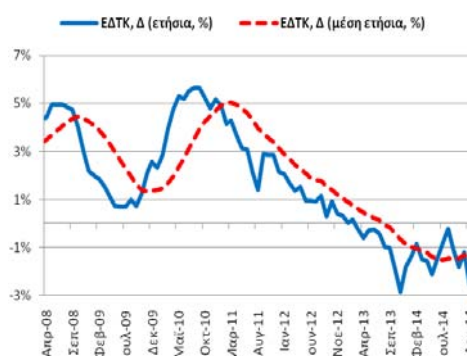
ΑΑ = αριστερός άξονας,

ΔΑ = δεξιός άξονας,

ΠΜ = ποσοστ. μοναδ.

Δημοσίευση: 8/1/2015**Επομ. δημ.:** 12/2/2015**Μεταβλητή:** Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (ΕνΔΤΚ), ετήσια μεταβολή (%)

Για τον μήνα **Δεκέμβριο (2014)** η ετήσια μεταβολή (%) του **ΕνΔΤΚ** ήταν στο **-2,53%** (-1,22%, 11/2014) και η αντίστοιχη **μέση ετήσια μεταβολή** ήταν στο **-1,39%** (-1,33%, 11/2014).

Συνολική Περίοδος: 7/1997–12/2014**Υποπερίοδος: 4/2008–12/2014****Βασικά Στατιστικά Στοιχεία**
ΕνΔΤΚ, Δ (ετήσια, %)

Περίοδος: 7/1997 - 12/2014

Στοιχεία: Μηνιαία

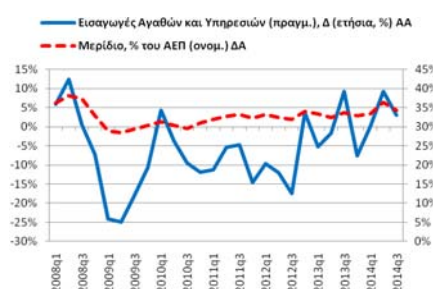
Μέσος Όρος: 2,75%

Διάμεσος: 3,14%

Μέγιστο: 5,66% (7/1997)

Ελάχιστο: -2,86% (11/2013)

Σημείωση: Δ = μεταβολή**Δημοσίευση:** 13/1/2015**Επομ. δημ.:** 17/2/2015**Πηγή:** (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ. ΣΤΑΤ), (β) Eurobank Research.

Πίνακας Α2: Οι Συνιστώσες του Πραγματικού ΑΕΠ (μη εποχικά διορθωμένα στοιχεία)Συνολική Περίοδος: 1996q3-2014q3Υποπερίοδος: 2008q1-2014q3Ιδιωτική Κατανάλωση (δαπάνη)Δημόσια Κατανάλωση (δαπάνη)Ακαθάριστος Σχηματισμός Πάγιου Κεφαλαίου (δαπάνη)Εξαγωγές Αγαθών και Υπηρεσιών (δαπάνη)Εισαγωγές Αγαθών και Υπηρεσιών (δαπάνη, αρνητική συνεισφορά)

Δημοσίευση: 28/11/2014

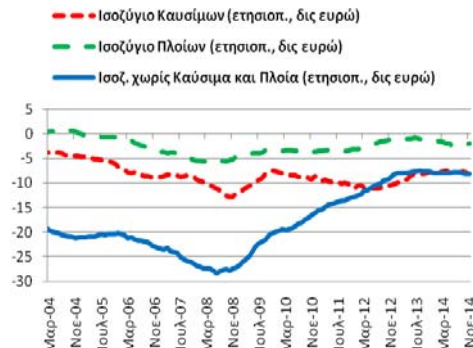
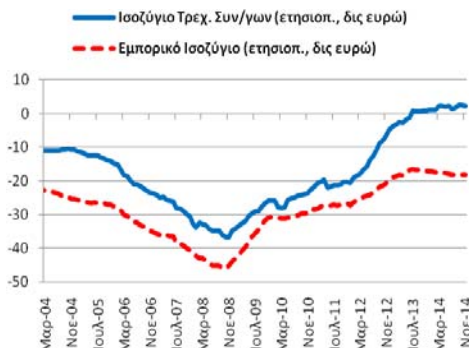
- Για το 2014q3 η **ετήσια ποσοστιαία μεταβολή** της **ιδιωτικής κατανάλωσης** ήταν στο **3,60%** (0,66% 2014q2, -3,15% 2013q3).
- Το αντίστοιχο **μερίδιο, % του ΑΕΠ (ονομ.)**, ήταν στο **72,55%** (72,49% 2014q2, 70,90% 2013q3).
- Για το 2014q3 η **ετήσια ποσοστιαία μεταβολή** της **δημόσιας κατανάλωσης** ήταν στο **-2,44%** (2,21% 2014q2, -0,97% 2013q3).
- Το αντίστοιχο **μερίδιο, % του ΑΕΠ (ονομ.)**, ήταν στο **19,78%** (20,03% 2014q2, 20,18% 2013q3).
- Για το 2014q3 η **ετήσια ποσοστιαία μεταβολή** των **συνολικών επενδύσεων** ήταν στο **2,69%** (-6,04% 2014q2, -2,32% 2013q3).
- Το αντίστοιχο **μερίδιο, % του ΑΕΠ (ονομ.)**, ήταν στο **11,20%** (10,81% 2014q2, 11,04% 2013q3).
- Για το 2014q3 η **ετήσια ποσοστιαία μεταβολή** των **εξαγωγών** ήταν στο **6,91%** (9,52% 2014q2, 6,94% 2013q3).
- Το αντίστοιχο **μερίδιο, % του ΑΕΠ (ονομ.)**, ήταν στο **33,51%** (33,69% 2014q2, 31,14% 2013q3).
- Για το 2014q3 η **ετήσια ποσοστιαία μεταβολή** των **εισαγωγών** ήταν στο **3,05%** (9,28% 2014q2, 9,17% 2013q3).
- Το αντίστοιχο **μερίδιο, % του ΑΕΠ (ονομ.)**, ήταν στο **34,37%** (36,33% 2014q2, 33,76% 2013q3).

Πίνακας Α3: Εξωτερικός Τομέας (ετησιοποιημένα στοιχεία)

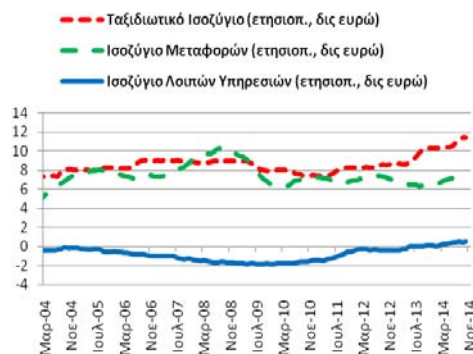
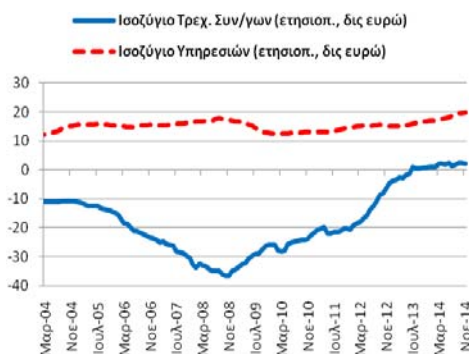
Συγκεντρωτικά Ισοζύγια (3/2004-11/2014)

Επί μέρους Ισοζύγια (3/2004-11/2014)

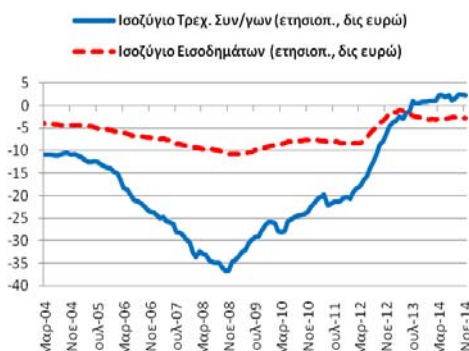
Ισοζύγιο: Εμπορικό (καυσίμων, πλοίων, χωρίς καύσιμα και πλοία)

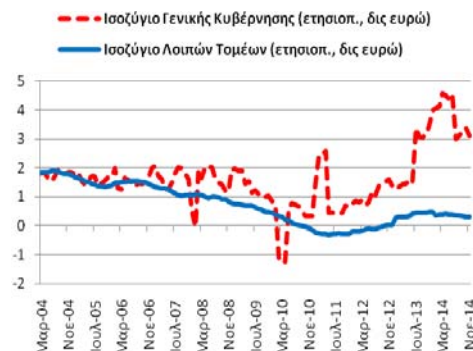
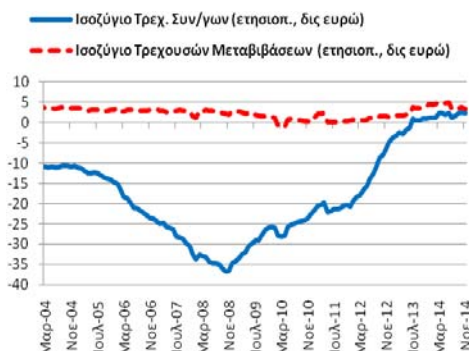
Ισοζύγιο: Υπηρεσιών (ταξιδιωτικό, μεταφορών και λοιπών υπηρεσιών)

Ισοζύγιο: Εισοδημάτων (αμοιβών – μισθών και τόκων, μερισμάτων – κερδών)

Ισοζύγιο: Τρεχουσών Μεταβιβάσεων (γενικής κυβέρνησης και λοιπών τομέων)

Δημοσίευση: 20/1/2015

- Για τον μήνα **Νοέμβριο** το ισοζύγιο **τρεχουσών συναλλαγών** ήταν **πλεονασματικό** και διαμορφώθηκε στα **2,28 δις ευρώ** (2,53: 10/2014 και 0,85: 11/2013).
- Για τον μήνα **Νοέμβριο** το **εμπορικό** ισοζύγιο ήταν **ελλειμματικό** και διαμορφώθηκε στα **-18,15 δις ευρώ** (-18,14: 10/2014 και -16,89: 11/2013).

- Για τον μήνα **Νοέμβριο** το ισοζύγιο **υπηρεσιών** ήταν **πλεονασματικό** και διαμορφώθηκε στα **19,77 δις ευρώ** (19,64: 10/2014 και 16,81: 11/2013).
- Για τον μήνα **Νοέμβριο** το **ταξιδιωτικό** ισοζύγιο ήταν **πλεονασματικό** και διαμορφώθηκε στα **11,42 δις ευρώ** (11,38: 10/2014 και 10,28: 11/2013).

- Για τον μήνα **Νοέμβριο** το ισοζύγιο **εισοδημάτων** ήταν **ελλειμματικό** και διαμορφώθηκε στα **-2,76 δις ευρώ** (-2,70: 10/2014 και -2,95: 11/2013).
- Για τον μήνα **Νοέμβριο** το ισοζύγιο **τόκων, μερισμάτων και κερδών** ήταν **ελλειμματικό** και διαμορφώθηκε στα **-2,50 δις ευρώ** (-2,45: 10/2014 και -2,71: 11/2013).

- Για τον μήνα **Νοέμβριο** το ισοζύγιο **τρεχουσών μεταβιβάσεων** ήταν **πλεονασματικό** και διαμορφώθηκε στα **3,42 δις ευρώ** (3,72: 10/2014 και 3,89: 11/2013).
- Για τον μήνα **Νοέμβριο** το ισοζύγιο **γενικής κυβέρνησης** ήταν **πλεονασματικό** και διαμορφώθηκε στα **3,10 δις ευρώ** (3,41: 10/2014 και 3,42: 11/2013).

Πηγή: (α) Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ), (β) Eurobank Research.

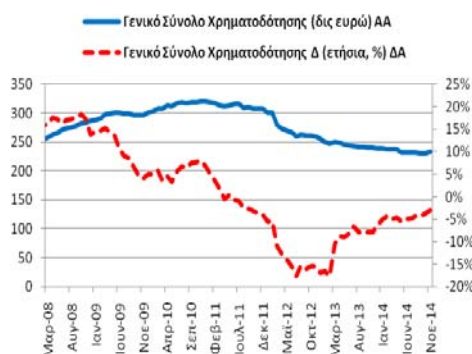
Επόμενη δημοσίευση: 20/2/2015

Πίνακας Α4: Χρηματοδότηση της Ελληνικής Οικονομίας από εγχώρια ΝΧΙ εκτός της ΤτΕ

Συνολική Περίοδος: 2/2002-11/2014

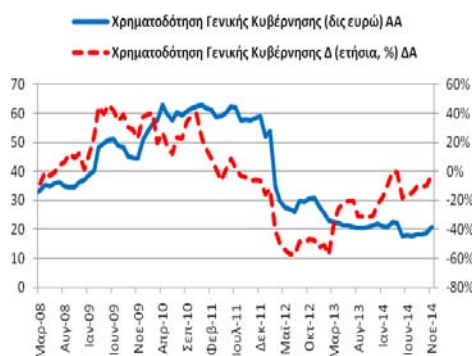
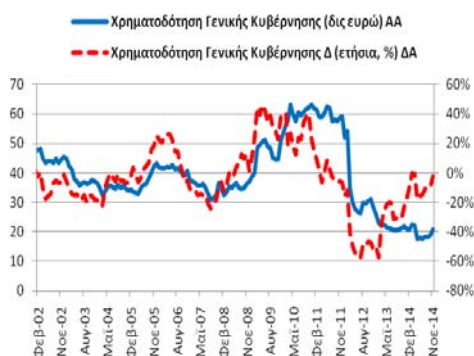
Υποπερίοδος: 3/2008-11/2014

Δημοσίευση: 30/12/2014

Γενικό Σύνολο Χρηματοδότησης (υπόλοιπα)

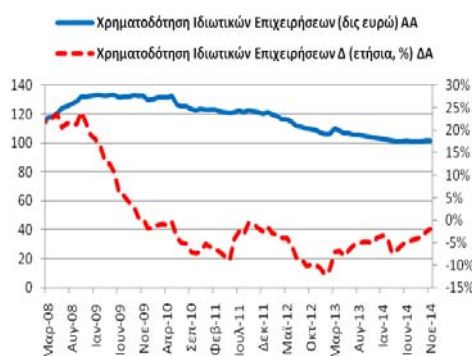
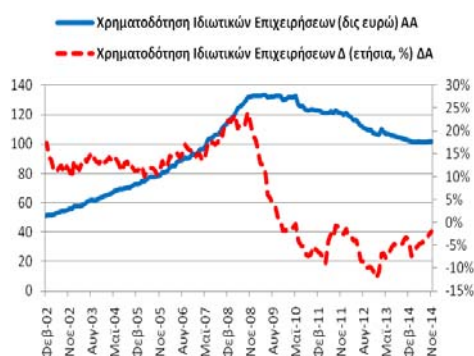
- Για τον μήνα **Νοέμβριο**(2014) το **γενικό σύνολο** της χρηματοδότησης ανήλθε στα **232,84 δις ευρώ** (230,95 δις ευρώ, 10/2014, 239,94 δις ευρώ, 11/2013).

- Η **ετήσια ποσοστιαία μεταβολή** ήταν της τάξης του **-2,96%** (-3,80%, 10/2014, -7,81%, 11/2013).

Χρηματοδότηση Γενικής Κυβέρνησης (υπόλοιπα)

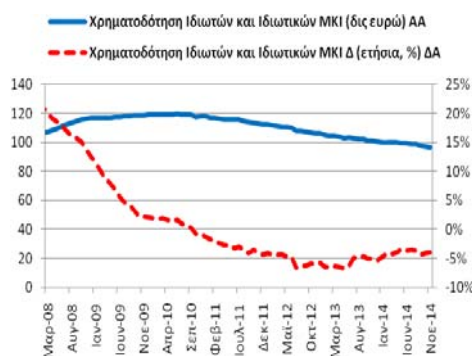
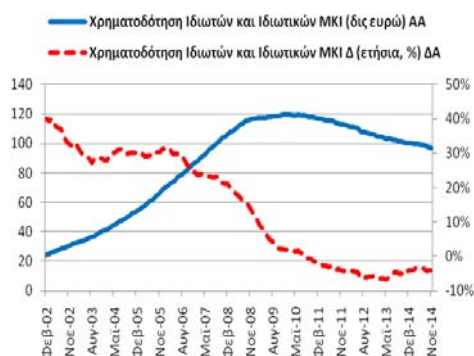
- Για τον μήνα **Νοέμβριο**(2014) η χρηματοδότηση της **γενικής κυβέρνησης** ανήλθε στα **20,83 δις ευρώ** (18,82 δις ευρώ, 10/2014, 21,39 δις ευρώ, 11/2013).

- Η **ετήσια ποσοστιαία μεταβολή** ήταν της τάξης του **-2,63%** (-9,60%, 10/2014, -30,73%, 11/2013).

Χρηματοδότηση Ιδιωτικών Επιχειρήσεων (υπόλοιπα)

- Για τον μήνα **Νοέμβριο** (2014) η χρηματοδότηση των **ιδιωτικών επιχειρήσεων** ανήλθε στα **101,62 δις ευρώ** (101,58 δις ευρώ, 10/2014, 103,72 δις ευρώ 11/2013).

- Η **ετήσια ποσοστιαία μεταβολή** ήταν της τάξης του **-2,02%** (-2,67%, 10/2014, -5,06%, 11/2013).

Χρηματοδότηση Ιδιωτών και Ιδιωτικών μη Κερδοσκοπικών Ιδρυμάτων (υπόλοιπα)

- Για τον μήνα **Νοέμβριο**(2014) η χρηματοδότηση των **ιδιωτών και των ιδιωτικών μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων** ανήλθε στα **96,92 δις ευρώ** (97,30 δις ευρώ, 10/2014, 100,95 δις ευρώ, 11/2013).

- Η **ετήσια ποσοστιαία μεταβολή** ήταν της τάξης του **-3,99%** (-4,02%, 10/2014, -5,04%, 11/2013).

Πηγή: (α) Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ), (β) Eurobank Research.

Πίνακας Α5: Δείκτες Εμπιστοσύνης, Ελλάδα και Ευρωζώνη

Συνολική Περίοδος: 6/1997-12/2014

Υποπερίοδος: 4/2008-12/2014

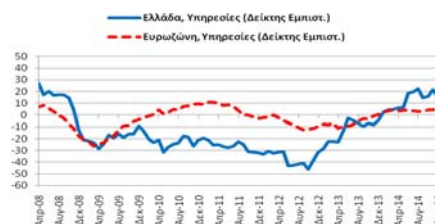
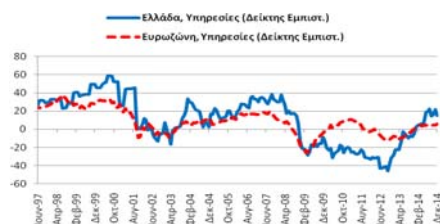
Οικονομικό Κλίμα – Συγκεντρωτικός Δείκτης Εμπιστοσύνης

Βιομηχανία – Δείκτης Εμπιστοσύνης (Στάθμιση: 40%)

Υπηρεσίες – Δείκτης Εμπιστοσύνης (Στάθμιση: 30%)

Καταναλωτές – Δείκτης Εμπιστοσύνης (Στάθμιση: 20%)

Λιανικό Εμπόριο – Δείκτης Εμπιστοσύνης (Στάθμιση: 5%)

Κατασκευές – Δείκτης Εμπιστοσύνης (Στάθμιση: 5%)

Δημοσίευση: 8/1/2015

- Για τον μήνα **Δεκέμβριο** (2014) ο δείκτης **οικονομικού κλίματος** (98,9 μονάδες) **επιδεινώθηκε** κατά -4,5 μονάδες σε σχέση με τον **Νοέμβριο** και **βελτιώθηκε** κατά 7,5 μονάδες σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του **προηγούμενου έτους**.
- Για τον μήνα **Δεκέμβριο** (2014) ο δείκτης εμπιστοσύνης στη **βιομηχανία** (-3 μονάδες) **επιδεινώθηκε** κατά -4,3 μονάδες σε σχέση με τον **Νοέμβριο** και **βελτιώθηκε** κατά 7,6 μονάδες σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του **προηγούμενου έτους**.
- Για τον μήνα **Δεκέμβριο** (2014) ο δείκτης εμπιστοσύνης στις **υπηρεσίες** (15,3 μονάδες) **επιδεινώθηκε** κατά -6,3 μονάδες σε σχέση με τον **Νοέμβριο** και **βελτιώθηκε** κατά 20,2 μονάδες σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του **προηγούμενου έτους**.
- Για τον μήνα **Δεκέμβριο** (2014) ο δείκτης εμπιστοσύνης των **καταναλωτών** (-53,9 μονάδες) **επιδεινώθηκε** κατά -4 μονάδες σε σχέση με τον **Νοέμβριο** και **βελτιώθηκε** κατά 9,4 μονάδες σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του **προηγούμενου έτους**.
- Για τον μήνα **Δεκέμβριο** (2014) ο δείκτης εμπιστοσύνης στο **λιανικό εμπόριο** (4,7 μονάδες) **επιδεινώθηκε** κατά -5,6 μονάδες σε σχέση με τον **Νοέμβριο** και **βελτιώθηκε** κατά 19,7 μονάδες σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του **προηγούμενου έτους**.
- Για τον μήνα **Δεκέμβριο** (2014) ο δείκτης εμπιστοσύνης στις **κατασκευές** (-16,6 μονάδες) **βελτιώθηκε** κατά 17,6 μονάδες σε σχέση με τον **Νοέμβριο** και **βελτιώθηκε** κατά 22,8 μονάδες σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του **προηγούμενου έτους**.

Πίνακας Α6 : Βασικά Μακροοικονομικά - Μικροοικονομικά Μεγέθη της Ελληνικής Οικονομίας														
Ενημέρωση: 22/1/2015														
Μεταβλητές	Στοιχ.	Πηγή	Παράθεση	Εποχ. Διάρθ.	Τελευταία Παρατήρηση	Παρατήρηση Προηγούμενης Περιόδου	Παρατηρήσεις Παρελθόντων Ετών							
Βασική Επισκόπηση														
Πραγμ. Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν	q	1,6.	Δ (γογ, %)	-	1.92%	2014q3	0.41%	2014q2	-2.62%	2013q3	-6.28%	2012q3	-6.68%	2011q3
Πραγμ. Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν			Δ (αοα, %)	Ναι	0.75%		0.36%		-0.40%		-0.97%		-2.11%	
Πραγμ. Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν	y		δς ευρώ		185.11	2013	192.61	2012	206.16	2011	226.21	2010	239.25	2009
Ποσοστό Ανεργίας	m		%	Ναι	25.78%	Οκτ-14	26.02%	Σεπ-14	27.76%	Οκτ-13	26.05%	Οκτ-12	19.77%	Οκτ-11
Εναρμ. Δείκτης Τιμών Καταναλωτή			Δ (γογ, %)	-	-2.53%	Δεκ-14	-1.22%	Νοε-14	-1.82%	Δεκ-13	0.33%	Δεκ-12	2.17%	Δεκ-11
Σύνολο Πραγμ. Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόντος														
Πραγμ. Ιδιωτική Κατανάλωση (Νοικοκυριά και ΜΚΙΕΝ)	q	1,6.	Δ (γογ, %)	-	3.60%	2014q3	0.66%	2014q2	-3.15%	2013q3	-6.94%	2012q3	-7.51%	2011q3
Πραγμ. Δημόσια Κατανάλωση				-	-2.44%		2.21%		-0.97%		-13.54%		-2.99%	
Πραγμ. Επενδύσεις (Ιδιωτικές και Δημόσιες)				-	2.69%		-6.04%		-2.32%		-38.57%		-9.26%	
Πραγμ. Εξαγωγές (Αγαθά και Υπηρεσίες)				-	6.91%		9.52%		6.94%		-1.03%		4.81%	
Πραγμ. Εισαγωγές (Αγαθά και Υπηρεσίες)				-	3.05%		9.28%		9.17%		-17.42%		-4.73%	
Αποτελεσματικότητα														
Πραγμ. Παραγωγικότητα της Εργασίας (ανά άτομο)	y	4,6.	Δ (γογ, %)	-	-0.10%	2013	1.40%	2012	-2.10%	2011	-2.80%	2010	-3.90%	2009
Ονομαστικό Μοναδιαίο Κόστος Εργασίας				-	-7.00%		-3.30%		-0.20%		0.30%		7.40%	
Αγορά Εργασίας														
Απασχολούμενοι	m	1,6.	Δ (γογ, χιλ)	Ναι	72.38	Οκτ-14	67.42	Σεπ-14	-130.40	Οκτ-13	-307.04	Οκτ-12	-349.45	Οκτ-11
Ανεργοί					-104.26		-103.29		66.01		310.34		273.67	
Εργατικό Δυναμικό					-31.88		-35.87		-64.39		3.30		-75.79	
Μη Ενεργός Πληθυσμός					-8.38		-14.32		0.89		-71.59		24.42	
Αγορά Ακινήτων														
Δείκτης Τιμών Διαμερισμάτων	q	2,6.	Δ (γογ, %)	-	-6.98%	2014q3	-7.69%	2014q2	-10.18%	2013q3	-12.56%	2012q3	-4.78%	2011q3
Συνολική Οικοδομική Δραστηριότητα (αριθμός αδειών)	m	1,6.		-	-19.0%	Οκτ-14	-11.2%	Σεπ-14	4.1%	Οκτ-13	-42.0%	Οκτ-12	-34.0%	Οκτ-11
Βιομηχανία και Εμπόριο														
Δείκτης Βιομηχανικής Παραγωγής	m	1,6.	Δ (γογ, %)	-	2.33%	Νοε-14	-0.36%	Οκτ-14	-6.60%	Νοε-13	-2.36%	Νοε-12	-6.97%	Νοε-11
Δείκτης Κύκλου Εργασιών στο Λιανικό Εμπόριο				-	0.52%	Οκτ-14	-0.96%	Σεπ-14	-2.08%	Οκτ-13	-17.13%	Οκτ-12	-8.11%	Οκτ-11
Δείκτης Κύκλου Εργασιών στο Χονδρικό Εμπόριο	q	1,6.	Δ (γογ, %)	-	1.33%	2014q3	0.69%	2014q2	-11.13%	2013q3	-9.12%	2012q3	-9.74%	2011q3
Δείκτης Κύκλου Εργασιών στον Τομέα των Αυτοκινήτων				-	19.89%		34.29%		-5.17%		-32.41%		-6.54%	
Εξωτερικός Τομέας														
Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (Α+Β+Γ+Δ)	12m	2,6.	δς ευρώ	-	2.28	Νοε-14	2.53	Οκτ-14	0.85	Νοε-13	-6.28	Νοε-12	-20.27	Νοε-11
Α. Εμπορικό Ισοζύγιο				-	-18.15		-18.14		-16.89		-20.60		-26.72	
Καυσιμίων				-	-7.88		-7.77		-7.80		-10.43		-10.47	
Πλοίων				-	-2.10		-2.20		-1.41		-1.27		-3.25	
Χωρίς Καύσιμα και Πλοία				-	-8.17		-8.16		-7.67		-8.90		-13.00	
Β. Ισοζύγιο Υπηρεσιών				-	19.77		19.64		16.81		15.29		14.49	
Ταξιδιωτικό				-	11.42		11.38		10.28		8.58		8.27	
Μεταφορών				-	7.83		7.75		6.44		7.10		6.79	
Λοιπών Υπηρεσιών				-	0.52		0.51		0.09		-0.38		-0.57	
Γ. Ισοζύγιο Εισοδημάτων				-	-2.76		-2.70		-2.95		-2.60		-8.39	
Αμοιβών και Μισθών				-	-0.26		-0.25		-0.24		-0.28		-0.27	
Τόκων, Μερισμάτων και Κερδών				-	-2.50		-2.45		-2.71		-2.32		-8.12	
Δ. Ισοζύγιο Τρεχουσών Μεταβιβάσεων				-	3.42		3.72		3.89		1.63		0.36	
Γενικής Κυβέρνησης				-	3.10		3.41		3.42		1.60		0.64	
Λοιπών Τομέων				-	0.32		0.31		0.47		0.03		-0.28	
Δημοσιονομικά Στοιχεία (Γενική Κυβέρνηση)														
Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης % του ΑΕΠ	y	1,6.	%	-	-12.2%	2013	-8.6%	2012	-10.1%	2011	-11.1%	2010	-	2009
Πρωτογενές Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης % του ΑΕΠ				-	-8.2%		-3.6%		-2.9%		-5.2%		-	
Χρέος Γενικής Κυβέρνησης % του ΑΕΠ				-	-174.9%		-156.9%		-171.3%		-146.0%		-	
Κυβέρνηση (Εκτέλεση Κρατικού Προϋπολογισμού)														
Καθαρά Έσοδα Κρατικού Προϋπολογισμού (Π)	-	5,6.	δς ευρώ	-	51.33	Δεκ-14	45.93	Νοε-14	41.32	Οκτ-14	37.28	Σεπ-14	32.92	Αυγ-14
Καθαρά Έσοδα Κρατικού Προϋπολογισμού (Σ)	-			-	55.28		47.05		42.60		37.68		33.25	
Δαπάνες Κρατικού Προϋπολογισμού (Π)	-			-	54.97		47.76		43.77		39.56		35.77	
Δαπάνες Κρατικού Προϋπολογισμού (Σ)	-			-	56.04		49.58		44.17		41.34		37.37	
Πρωτογενές Αποτέλεσμα Κρατικού Προϋπολογισμού (Π)	-			-	1.93		3.57		2.65		2.53		1.95	
Πρωτογενές Αποτέλεσμα Κρατικού Προϋπολογισμού (Σ)	-			-	4.94		2.88		3.54		1.55		0.96	
Ισοζύγιο Κρατικού Προϋπολογισμού (Π)	-			-	-3.64		-1.83		-2.45		-2.29		-2.85	
Ισοζύγιο Κρατικού Προϋπολογισμού (Σ)	-			-	-0.76		-2.53		-1.57		-3.66		-4.12	
Επιτόκια Αναφοράς Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας														
Διευκόλυνση Αποδοχής Καταθέσεων	-	2,6.	%	-	-0.20%	10/9/14	-0.10%	11/6/14	0.00%	13/11/14	0.00%	8/5/13	0.00%	11/7/12
Δημοπρασίες Σταθερού Επιτοκίου	-			-	0.05%		0.15%		0.25%		0.50%		0.75%	
Διευκόλυνση Οριακής Χρηματοδότησης	-			-	0.30%		0.40%		0.75%		1.00%		1.50%	
Τραπεζικά Επιτόκια														
Μέσο Επιτόκιο Καταθέσεων (νέων)	m	2,6.	%	-	1.19%	Νοε-14	1.23%	Οκτ-14	1.81%	Νοε-13	2.79%	Νοε-12	2.68%	Νοε-11
Μέσο Επιτόκιο Δανείων (νέων)				-	5.13%		5.36%		5.50%		5.63%		6.90%	
Μέσο Επιτόκιο Καταθέσεων (υφιστάμενων)				-	1.38%		1.45%		2.14%		2.89%		2.56%	
Μέσο Επιτόκιο Δανείων (υφιστάμενων)				-	5.27%		5.28%		5.59%		5.82%		6.39%	
Χρηματοδότηση														
Γενικό Σύνολο Χρηματοδότησης	m	2,6.	Δ (γογ, %)	-	-2.96%	Νοε-14	-3.80%	Οκτ-14	-7.81%	Νοε-13	-15.54%	Νοε-12	-3.68%	Νοε-11
Χρηματοδότηση Γενικής Κυβέρνησης				-	-2.63%		-9.60%		-30.73%		-47.26%		-6.00%	
Χρηματοδότηση Ιδιωτικών Επιχειρήσεων				-	-2.02%		-2.67%		-5.06%		-9.90%		-1.72%	
Χρηματοδότηση Ιδιωτών και ΜΚΙ				-	-3.99%		-4.02%		-5.04%		-5.92%		-4.11%	
Καταθέσεις και Ρέπος														
Σύνολο Καταθέσεων και Ρέπος	m	2,6.	Δ (γογ, %)	-	0.12%	Νοε-14	0.20%	Οκτ-14	1.33%	Νοε-13	-10.36%	Νοε-12	-17.04%	Νοε-11
Γενική Κυβέρνηση				-	-17.02%		-17.80%		90.97%		-1.07%		-32.47%	
Ασφαλιστικές Επιχειρήσεις				-	-9.42%		-7.54%		18.12%		-8.30%		16.82%	
Λοιπά Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα				-	-8.83%		11.28%		41.76%		-17.81%		16.26%	
Μη Χρηματοπιστωτικές Επιχειρήσεις				-	15.88%		16.86%		-3.44%		-13.76%		-27.45%	
Νοικοκυριά				-	0.88%		0.59%		2.86%		-9.03%		-16.89%	
Κάτοικοι Λοιπών Χωρών Ευρωζώνης				-	5.20%		0.06%		-3.37%		-3.13%		-11.99%	
Μη Κάτοικοι Ευρωζώνης				-	-0.89%		-1.91%		-22.73%		-13.89%		-12.70%	
Δείκτες Εμπιστοσύνης														
Οικονομικό Κλίμα - Συγκεντρωτικός Δείκτης Εμπιστ.	m	3,6.	ΜΔ	Ναι	98.9	Δεκ-14	102.7	Νοε-14	91.4	Δεκ-13	87.2	Δεκ-12	79.4	Δεκ-11
Βιομηχανία					-3		1.3		-10.6		-11.7		-22.1	
Υπηρεσίες					15.3		21.6		-4.9		-31.4		-32	
Καταναλωτές					-53.9		-49.9		-63.3		-72.1		-81.9	
Λιανικό Εμπόριο					4.7		10.3		-15		-33.5		-36.1	
Κατασκευές					-16.6		-34.2		-39.4		-63.1		-60.4	

Πηγή: (1) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ. ΣΤΑΤ), (2) Τράπεζα της Ελλάδος, (3) Ευρωπαϊκή Επιτροπή, (4) Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία (Eurostat),

(5) Διαδικτυακή Πύλη Υπουργείου Οικονομικών, (6) Διεύθυνση Οικονομικών Μελετών και Προβλέψεων - Eurobank (Eurobank Research).

Σημειώσεις: (1) ως γ, q και m ορίζουμε τα ετήσια, τριμηνιαία και μηνιαία στοιχεία, (2) ως Δ (γογ) ορίζουμε την ετήσια μεταβολή, ως Δ (αοα) ορίζουμε την τριμηνιαία μεταβολή, ως 12m ορίζουμε το άθροισμα 12 μηνών, ως ΜΔ ορίζουμε τις μονάδες δείκτη, (3) ως Π ορίζουμε το πραγματοποιηθέν και ως Σ τον Στόχο, (4) στο πεδίο δημοσιονομικά στοιχεία (γενική κυβέρνηση), η μεταβλητή του πρωτογενούς ισοζυγίου της γενικής κυβέρνησης διαφέρει από το αντίστοιχο μέγεθος του ελληνικού προγράμματος οικονομικής προσαρμογής, (5) στα πεδία κυβέρνηση (εκτέλεση κρατικού προϋπολογισμού) και επιτόκια αναφοράς Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, τα στοιχεία παρελθόντων ετών, αναφέρονται στην μεν πρώτη περίπτωση στην εκτέλεση του προϋπολογισμού κατά τους προηγούμενους μήνες, στη δε δεύτερη στις παρελθούσες ημερομηνίες κατά τις οποίες υπήρξε μεταβολή στα εν λόγω επιτόκια.

Ομάδα Οικονομικών Μελετών

Διεύθυνση Οικονομικών Μελετών & Προβλέψεων

Ιωάννης Γκιώνης: Ερευνητής Οικονομολόγος

Στυλιανός Γώγος: Οικονομικός Αναλυτής

Βασίλης Ζάρκος: Οικονομικός Αναλυτής

Όλγα Κοσμά: Οικονομικός Αναλυτής

Αρκαδία Κωνσταντοπούλου: Βοηθός Ερευνητικής Ομάδας

Eurobank Εργασίας Α.Ε., Λ.Αμαλίας 20 & Σουρή 5, 10557 Αθήνα, τηλ +30.210.3337365, fax: +30.210.333.7687, e-mail: Research@eurobank.gr

Eurobank Οικονομικές Μελέτες

Περισσότερες εκδόσεις μας διαθέσιμες στο <http://www.eurobank.gr/research>

• **New Europe:** Μηνιαίο δελτίο αναφορικά με τις κύριες μακροοικονομικές εξελίξεις στις αγορές της Νέας Ευρώπης

• **Οικονομία & Αγορές:** Μηνιαία επιθεώρηση ανάλυσης και έρευνας θεμάτων που σχετίζονται με την ελληνική και τη διεθνή οικονομία

• **Global Economic & Market Outlook:** Τριμηνιαίο δελτίο αναφορικά με τις κύριες εξελίξεις στην παγκόσμια αγορά και τις προοπτικές τους

Εγγραφείτε ηλεκτρονικά στο: <http://www.eurobank.gr/research>
Ακολουθήστε μας στο twitter: http://twitter.com/Eurobank_Group

